

MATERIÁLY NA 6-TÝŽDŇOVÉ ŠTÚDIUM BIBLICKEJ KNIHY *Rát*

CESTA DOMOV

BOŽIE POZVANIE K NOVÝM ZAČIATKOM

TESSA AFSHAROVÁ

Pretkávať príbehy biblickou pravdou, to je špecialita Tessa Afsharovej. Jej materiály na štúdium Biblie pod názvom *Cesta domov* sú pozvaním objaviť túto pravdu, nájsť svoj príbeh v nadčasovom príbehu Rút a novým spôsobom spoznať Ježiša, nášho vykupiteľa z príbuzenstva. Vynikajúce dielko!

JOANNA WEAVEROVÁ,

autorka knihy *So srdcom Márie vo svete Marty*

Cirkev dnes potrebuje učiteľov, spisovateľov a kazateľov, ktorí vtiahnu ľudí hlbšie do Božieho slova. Tessa Afsharovej sa to podarilo. Jej *Cesta domov* je sčasti komentárom, sčasti študijným materiálom, ktorý pozýva čitateľov k dialógu s jednou z najobľúbenejších kníh Biblie. Tento šesťtyždňový plán vám pomôže novým spôsobom spoznať Knihu Rút, v ktorej nájdete milosti pre najhlbšie zákutia svojich srdc. Vrelo odporúčam.

BILL GIOVANNETTI,

pastor a profesor v Seminári A. W. Tozera

Ako pozliepať dohromady úlomky svojho života, keď máte pocit, že je všetko hore nohami? Ako zapadnúť medzi ostatných, keď medzi nich nepatríte? Ako objaviť zmysel života a svoje poslanie? Tessa Afsharová sa vo svojej štúdiu biblickej Knihu Rút zaoberá nielen týmito, ale aj ďalšími otázkami. Kniha *Cesta domov* objasňuje historický a biblický kontext príbehu Rút a prináša praktické aplikácie postavené na princípoch viery. Odporúčam pre osobné použitie aj pre prácu v skupinkách.

JANET HOLMOVÁ-MCHENRYOVÁ,

rečníčka a autorka knihy *Prayer Walk*

Kniha Rút už dlho patrí medzi moje obľúbené a Tessu Afsharovú považujem za jednu z najtalentovanejších spisovateľiek, aké poznám. *Cesta domov* je dokonalým spojením dobrej témy a pôsobivého podania. Hlboké

poznatky autorky, jej zrele chápanie Písma a jedinečné poznanie kultúrneho kontextu sú zárukou kvalitných študijných materiálov. Rút objavila svoje poslanie vo vzťahoch s inými ľuďmi, preto vás pozývam, aby ste na cestu skúmania jej príbehu vykročili v spoločensťve s inými. Lepšieho sprievodcu ste si už ani nemohli priať.

MAGGIE WALLEMOVÁ-ROWEOVÁ,
autorka knihy *This Life We Share*

Tesse Afsharovej sa podarilo namaľovať známy príbeh Rút novými, sviežimi ťahmi a prepojiť ho s našimi životmi. Zatrpkneme a premárnime svoje životy... alebo prekonáme bolesť a otvoríme dvere budúcnosti? Autorka nám svojím autentickým spôsobom ukazuje, ako na to.

GARI MEACHAMOVÁ,
autorka kníh *Spirit Hunger*, *Watershed Moments* a *Be Free*

Cesta domov zmení váš pohľad na životné búrky. Vďaka autorkinej láske k Bohu a jeho slovu začnete novým spôsobom chápať Božiu prítomnosť a jeho pôsobenie v ťažkých životných okamihoch. Začítajte sa do týchto stránok a nájdete novú nádej a pokoj.

GRACE FOXOVÁ,
autorka knihy *Moving from Fear to Freedom*

Ocitli ste sa na životnej ceste spájajúcej neznáme s novým? V takom prípade určite siahnite po knihe Tessy Afsharovej. Táto držiteľka viacerých literárnych ocenení vás zavedie do hĺbok Božieho slova, kde objavíte vzácny poklad v podobe príbehu ženy, ktorá pre Boží plán riskovala všetko. Keďže sa rada hrá so slovíčkami, oceňujem podrobný výklad slov z pôvodných jazykov. Vďaka nádherným opisom a historickému kontextu vám Kniha Rút ožije pred očami. Teším sa, ako týmito materiálmi budeme prechádzať v našej skupinke, a odporúčam to aj vám!

LUCINDA SECRESTOVÁ-McDOWELLOVÁ,
autorka kníh *Soul Strong* a *Life-Giving Choices*

CESTA DOMOV

BOŽIE POZVANIE K NOVÝM ZAČIATKOM

Materiály na 6-týždňové štúdium
biblickej Knihy Rút

TESSA AFSHAROVÁ

Americký originál
THE WAY HOME:

© 2020 by Tessa Afshar

Vydavateľ:

All rights reserved. Published by Moody Publishers
820 N. LaSalle Boulevard Chicago, IL 60610, U. S. A.
Translated by permission.

Slovenské vydanie:

© 2021 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná,
uložená do informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra:

Eva Petrovičová, Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Konzultácia hebrejských výrazov:

doc. ThDr. Ing. Jozef Jančovič, PhD.

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič, Ľudmila Králiková

Originál obálky:

© 2020 Dean Renninger

Foto na obálke:

© 2019 by arxichtu4ki / Shutterstock (758207317).

Ak nie je uvedené inak, biblické citáty sú prevzaté z:
Sväté písmo Starého a Nového zákona.
Trnava: Spolok sv. Vojtecha, 2007.

Tlač:

Alfaprint, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-51-2

*Môjmu manželovi,
ktorý ma naučil, aké ľahké je milovať ako Rút,
ak vás niekto miluje ako Bóz.*

Denne za teba ďakujem!

OBSAH

Ako používať túto knihu 9

Odkaz autorky 12

PRVÝ TÝŽDEŇ

Nové začiatky: *Nepremrhajte svoj život* 16

DRUHÝ TÝŽDEŇ

Nová cesta: *Otvorte dvere budúcnosti kľúčom lásky* 56

TRETÍ TÝŽDEŇ

Nové srdce: *Preniesť sa cez pocit krivdy* 100

ŠTVRTÝ TÝŽDEŇ

Nové zaopatrenie: *Vykupiteľ z príbuzenstva* 132

PIATY TÝŽDEŇ

Nový život: *Otvorte sa Božiemu pozvaniu* 170

ŠIESTY TÝŽDEŇ

Nová budúcnosť: *Naplňte Boží zámer* 202

Recepty 231

Ďakovanie 243

Poznámky 245

AKO POUŽÍVAŤ TÚTO KNIHU

Želám vám, aby ste prežívali Božiu dobrotivosť a pokoj.
To dosiahnete hlbším poznaním Boha a Ježiša, nášho Pána.
(2 Pt 1, 2; prekl. Nádej pre každého)

Veľa som sa modlila za to, aby ste pri čítaní týchto riadkov stretli Ježiša. Aby môj milovaný Tesár, ktorý kedysi vo svojich obratných rukách držal kusy dreva, teraz držal vás. Aby dlane, ktoré kedysi tvarovali drevo, teraz tvarovali vás. Aby sa ruky, ktoré kedysi vtĺkali klince na tie správne miesta, dotýkali vašich srdc práve tam, kde to najviac potrebujete.

Pretože tieto dlane vedia o klincoch svoje.

Tieto dlane patria mužovi, ktorý sa narodil Rútiným potomkom po viac ako tisíc rokoch odvtedy, čo sa prisťahovala do Betlehema. On stojí v centre jej príbehu. A v centre vášho príbehu.

Preto túto knihu berte do rúk s modlitbou a prosbou, aby bol pri čítaní vašim spoločníkom a sprievodcom Duch Svätý.

Okrem toho budete potrebovať úprimnosť – ten druh otvorenosti, ktorý je ochotný vstúpiť aj do najhlbších zákutí srdca. Túto knihu som písala s cieľom priviesť vás bližšie k Bohu a to možno dosiahnuť iba vtedy, keď budete totálne otvorení pred ním aj pred sebou samými.

A teraz niekoľko praktických pokynov.

PROSTREDIE

Týmto študijným materiálom rozvrhnutým do šiestich týždňov môžete prechádzať individuálne, ale odporúčam vám, aby ste to robili v skupinke alebo s niekým blízkym. Rút objavila zmysel svojho života vo vzťahoch. Ježiš žil svoje poslanie v spoločenstve. Boh koná medzi nami osobitným spôsobom vtedy, keď budujeme vzťahy postavené na viere.

KNIHA

Biblické štúdium je navrhnuté pre samostatnú prácu počas týždňa. Obsahuje podnety na štyri dni štúdia, piaty deň tvorí sekcia **Prehľad a zhrnutie**, ktorá slúži na prehĺbenie rozoberaných tém.

Prvý deň týždňa sa začína úvodom, po ňom nasleduje text príslušného dňa.

Materiály na každý zo štyroch dní obsahujú tieto tri časti:

Porozumieť Božiemu slovu – zahĺbenie sa do danej state a do iných, súvisiacich biblických veršov.

Aplikovať Božie slovo – prehĺbenie poznatkov na osobnej úrovni, aplikovanie vedomostí do vnútorného života.

Modliť sa Božím slovom – ukončenie štúdia modlitbou, teda vyjadrením odovzdanosti Bohu.

Prehľad a zhrnutie: Piaty deň tvorí kratší materiál, ktorého cieľom je prepojiť podnety predošlých štyroch dní.

Zvyšné dva dni slúžia na dobehnutie zameškaného alebo na odpočinok. Niektoré dni budú náročnejšie alebo dlhšie než ostatné. Pri zostavovaní textov bolo pre mňa prvoradé preskúmať

danú tému do hĺbky bez toho, aby som sa usilovala dodržať rovnaký rozsah na každý deň.

Kniha ponúka priestor na vpisovanie odpovedí. Odporúčam však použiť osobitný zápisník, kde budete mať dostatok miesta pre svoje myšlienky a úvahy.

POZNÁMKA PRE VEDÚCICH SKUPINIEK

Ak vediete skupinové štúdium, odporúčam miešať otázky z oboch častí (Porozumieť Božiemu slovu a Aplikovať Božie slovo) v závislosti od času a zloženia skupiny. Pri výbere otázok zohľadnite skutočnosť, že niektoré sú veľmi osobné. Zvoľte tie, ktoré budú najviac vyhovovať vašim účastníkom.

A teraz nech váš Vykupiteľ z príbuzenstva rozprestrie nad vami okraj svojho plášťa. Nech počas tohto štúdia objavíte nové začiatky, ktoré má pre vás pripravené!

ODKAZ AUTORKY

Pred niekoľkými mesiacmi sme sa s manželom pripravovali na našu prvú cestu do Izraela. Návšteva krajiny, v ktorej náš Pán žil, miloval a slúžil, bola splneným snom. Niekoľko týždňov pred odletom sme však dostali telefonát, ktorý naše plány zmaril.

Po istom rutinnom vyšetrení nám v nedeľu nečakane zatelefonoval lekár, aby nám oznámil, že manžela musia bezodkladne operovať. Namiesto toho, aby sme sa balili do Izraela, museli sme sa zbalit' do nemocnice.

Čo robiť v takej chvíli? Vo chvíli, keď sa vám nádeje a očakávania rozsypú pred očami ako domček z karát? Vo chvíli, keď sa budúcnosť zdá neistá?

V tú prvú noc, keď sme sa to dozvedeli, som nemohla spať. Okolo polnoci som potichu vykĺzla z postele a išla do svojej pracovne. Zmocnil sa ma príšerný strach. Uvedomila som si, že by som mohla o svojho milovaného manžela prísť. Buď zomrie na sterilnom operačnom stole, alebo potom – postupne, kúsok po kúsku.

Tak dlho som naňho čakala! Po krátkych troch rokoch manželstva som nebola pripravená povedať mu zbohom.

Sedela som tam paralyzovaná strachom, neschopná jediného slova. Mám niekoľko úžasných priateľiek, ktorým môžem zatelefonovať aj uprostred noci a vyžalovať sa im. Neurobila som to však, pretože som netušila, ako opísať ten hurikán strachu, ktorý zmietať mojím srdcom.

Čo robiť vo chvíli, keď je úzkosť taká veľká, že ju nedokážete vtiesnať do slov?

V tú noc som siahla po Božom slove.

Roky som študovala Písmo. Občas boli chvíle, keď mi to nič nedávalo a keď ma biblické texty miatli. Boli však aj okamihy, keď som mala pocit, že Biblia sa mi prihovára priamo, ako keby bola napísaná iba pre mňa. To *všetko* Boh použil na to, aby do mňa vlieval vieru.

V rôznych životných etapách ma Boh učil opierať sa o jeho slovo, spoliehať sa na jeho prisľúbenia ako na skalopevný základ. Učil ma držať sa jeho slova aj vtedy, keď sa mi chvela zem pod nohami. Učil ma dôverovať jeho slovu viac, ako som dôverovala vlastnému srdcu. A tak som v tú noc, keď ma srdce zrádzalo a oči videli iba hrôzu, vstúpila do tmy a postavila sa na prisľúbenia, ktoré boli väčšie ako ja.

Stále neviem, či môj manžel bude v poriadku. Viem však, že Boh bude sprevádzať každý náš krok na tejto desivej ceste.

Preto si, moji milí, musíme napriek našej zaneprázdnenosti vyhradzovať čas na to, aby sme spoločne skúmali Písmo. Bez ohľadu na to, či vás inšpiruje alebo vás vonkoncom nezaujíma, ak naň upriamite svoju myseľ a otvoríte mu dušu, vybudujete si zásobu, z ktorej budete čerpať v údolí alebo pri výstupe na vysoké štíty.

Biblia nám dáva silu zvládať život v tomto stonajúcom svete. Vyzbrojuje nás, aby sme obstáli aj vo chvíľach, keď na nás znechutenie reve ako zúrivy lev.

Kniha Rút nás učí, ako Boh pôsobí v našich životoch aj uprostred búrok. Príbeh Rút a Noemi nám ukazuje, ako vytrvať a kráčať ďalej aj vtedy, keď nám bolesť vyrazí dych.

Pri čítaní tejto knihy zistíte úžasnú vec: keď sa naša bolesť stretne s Božou pravdou, udeje sa niečo neočakávané.

Spojením týchto dvoch síl – nášho utrpenia a Božej pravdy – môže v našich dušiach vzniknúť brána, ktorá vedie k novému začiatku. Na nové duchovné územia. Do nových hĺbok dôvery. K hlbšej láske k Bohu i k ľuďom. Brána k vášmu životnému poslaniu.

Rút a Noemi sa naučili dôverovať Bohu vo svojom zármutku a tak vyrazili na cestu k novej budúcnosti. Na cestu uzdravenia. Cestu k novému životu.

A to môžete urobiť aj vy!

Myslím si, že Rútin príbeh je výzvou pre každú ženu. Rozhodneme sa žiť výnimočný život? Nie však preto, lebo my sme výnimočné, ale preto, lebo výnimočný je Boh, ktorému slúžime.

Dúfam, že sa nájdete v jednotlivých statiach, ktoré budeme skúmať. Je možné, že sa nájdete rovnako v dobrých, ako aj v tých horších rozhodnutiach postáv príbehu. A možno aj v tých vyslovene zlých, ba dokonca katastrofálnych. Pretože v okamihoch zlyhania, keď bolesť zapustí hlboké korene a život sa zdá takmer neznesiteľný, znova a znova zažívame to, že nás prichádza zachrániť Božia milosť.

Zrejme sa teraz pýtate, ako sa to s mojím manželom skončilo. K zásadnej zmene v našom manželstve nedošlo po tej hrozivej operácii, ktorá – vďaka Bohu – dopadla dobre, ale ešte pred ňou: naučili sme sa totiž modliť novým spôsobom a uprostred ťažkostí sa utiekať k Bohu ako pár, nie ako jednotlivci. Hoci som sa za podobnú zmenu dlhší čas modlila, nedokázala som ju dosiahnuť vlastnými silami. Tými novými dverami sme prešli až vtedy, keď si naša bolesť skrížila cestu s Bohom v jeho slove. Ani zďaleka nie sme dokonalí, takže každému novému požehnaniu chvíľu trvá, kým sa stane vžitým. Zažili sme však prelom, ktorý by sme bez tejto skúšky nedosiahli.

Som rada, že sa spolu so mnou vydávate na túto cestu k novému spôsobu života. Verím, že na konci spoločne stráveného času objavíte nový začiatok a spolu s Rút a Noemi nájdete cestu domov. Navštívte moju stránku www.tessaafshar.com a napíšte mi, ako ste na stránkach Knihy Rút stretli Boha.

A handwritten signature in blue ink that reads "Tessa". The lettering is cursive and elegant, with a large, flowing initial 'T'.

Nové začiatky

Nepremrhajte svoj život

Udalosti Knihy Rút sa odohrávajú v čase sudcov (tento pojem vysvetlím neskôr). Aby sme v plnosti pochopili príbeh Rút, Noemi a Bóza, musíme v prvom rade porozumieť zložitému prostrediu, v ktorom žili.

Približne tristo rokov pred tým, ako Rút ovdovela, Boh vyviedol pod Mojžišovým vedením Izraelitov z Egypta a dal im nový život v Kanaáne. Slobodný život.

Zachránil svoj ľud z otroctva – jednak telesného a jednak duchovného – a dal mu nový život plný prisľúbení.

Ale namiesto toho, aby sa Boží ľud k svojmu Spasiteľovi priblížil, vzdialil sa od neho.

Po smrti Jozueho, ktorý vystriedal Mojžiša v úlohe vodcu, sa Izrael nechal zlákať pozlátkou kanaánskych bôžikov. Patril k nim boh búrok Bál, ktorý zaručoval dobrú úrodu, čo bolo pre ľudí, ktorí pri obrábaní pôdy záviseli od sezónnych dažďov, lákavým prisľubom; a Aštarta, bohyňa vojny a plodnosti, ktorá im údajne mohla dať zdravé deti a ochrániť ich v boji.

PRVÝ TÝŽDEŇ

Inými slovami, zničili nový život, ktorý im Boh dal. Premrhali požehnanie svojej novej domoviny. Premárnili svoje životy tým, že sa naháňali za prázdnyimi vecami.

Zakaždým, keď sa od Boha vzdialili, ocitli sa v prišernom súžení. Keď už nedokázali dlhšie znášať dôsledky svojich rozhodnutí, kajali sa a volali o pomoc k Pánovi. Ich trápenie a prosby Boha dojali, a tak im v stanovenom čase vzbudil sudcu, ktorý ich mal vyslobodiť z útrap.

Žiaľ, zdá sa, že ich pokánie bolo polovičaté. Nezasiahlo ich až do špiku kostí a nezmenilo ich, ale zostalo iba na povrchu. Postupne sa opäť vrátili k uctievaniu kanaánskych bôžikov. Išlo o cyklický problém. Duchovný život Izraela v tých časoch pripomínal deravý čln zmietaný rozbúrenými vlnami: raz bol hore, raz dole, nikdy v skutočnej rovnováhe.

Kniha sudcov nie je ľahkým čítaním, pretože poukazuje na mnohé chyby Izraelitov. S postupujúcimi rokmi sa už beztak biedny úsudok Božieho ľudu ešte zhoršil. Ich bolestivé prešľapy nám však ukazujú bezmedznú šírku Božieho milosrdenstva.

A zároveň naznačujú, ako nepremrhať svoj život. Učia nás dávať Bohu vo všetkom prvenstvo.

Keď si prečítate o tomto období dejín Izraela, lepšie pochopíte, akí výnimoční boli Rút, Bóz a Noemi. Pretože hoci títo traja žili uprostred neveriaceho pokolenia, podarilo sa im zachovať si správne nasmerovanie, život, ktorý sa prejavoval výnimočnou vernosťou a láskou.

Dejiny Izraela odzrkadľujú dianie v našom chaotickom a rozháranom svete súčasnosti. Pri pohľade naň si musíme odpovedať na jednoduchú otázku:

Rozhodneme sa v spoločnosti, ktorá pripomína časy sudcov, žiť tak, ako žila Rút?

PRVÝ TÝŽDEŇ | PRVÝ DEŇ

BOŽÍ ZÁMER

POROZUMIEŤ BOŽIEMU SLOVU

Prečítajte si Rút 1, 1. Kto spravoval Izrael v čase Rút a Noemi?

Slovo „sudca“ môže byť pre moderného čitateľa zavádzajúce, keďže sa nám spája s dramatickými súdnymi procesmi odohrávajúcimi sa v súdnych sieňach. To je však mylná predstava. Izraelskí sudcovia síce z času na čas rozhodovali v právnych sporoch medzi ľuďmi, ale predovšetkým boli bojovníkmi a vojenskými vodcami. Niektorí z nich boli prorokmi – bola medzi nimi aj jedna žena, Debora –, ktorí prijímali od Boha pokyny pre celý národ. Ich hlavnou úlohou bolo zbaviť izraelské kmene nepriateľských útokov a útlaku.

Po Mojžišovej smrti Boh poveril Jozueho, aby voviedol ľud do zaslúbenej zeme. Veľkú časť tohto územia obývali viaceré národy, ktoré môžeme označiť zhrnujúcim pomenovaním Kanaánčania. Generácia, ktorá sa narodila na púšti, nedobyla za Jozueho života celý Kanaán. Počas prvých rokov bojov sa iba niektorým z dvanástich izraelských kmeňov podarilo získať malé územia, predovšetkým v hornatých oblastiach.